

‘Het is een militaire operatie’

Krijg ik wel de juiste assistentie op het vliegveld? In welke stoelrij kan ik het beste plaatsnemen?

Komt mijn ontmantelde rolstoel straks ongeschonden het bagageruim uit? Reizen met het vliegtuig vraagt heel wat van je. Maar met de juiste voorbereiding, begeleiding en instelling is veel mogelijk.

Hij kent ze, de verhalen van mensen in een elektrische rolstoel. ‘Maar al te graag willen ze vliegen naar een droombestemming. Toch gaan velen niet. Hun argument? Zo’n reis maken in een vliegtuig is met dit vervoersmiddel niet mogelijk.’ Zelf laat Joost Nauta (43) zich niet snel tegenhouden. Ook al heeft hij de progressieve spierziekte SMA, kan hij slechts twee vingers bewegen en heeft hij sinds zijn vierentwintigste ademhalingsondersteuning nodig. Nauta noemt zichzelf een initiatiefnemer, dit soort beperkingen ten spijt. Zo vliegt hij al vijftientig jaar regelmatig naar en van Curaçao, waar hij met Joseph Cares vakanties organiseert voor mensen die zorg nodig hebben.

Joost Nauta: ‘Beperk al van tevoren de kans op fouten of ongemak’

‘Reizen met een elektrische rolstoel en alle bijbehorende materialen: het is een militaire operatie, dat beseft ik goed. De voorbereiding en de reis zelf: het vraagt veel. Steeds weer zullen er beperkingen bestaan of stuit je op nieuwe verrassingen. Toch, er is veel meer mogelijk dan velen denken.’ Nauta denkt praktisch.

Zo reist hij alleen in grote vliegtuigen, omdat zijn elektrische rolstoel dan rechtopstaand in een container door de deur van het bagageruim past. ‘Kleinere vliegtuigen hebben een luik van 86 centimeter. Dan zou ik mijn rolstoel moeten laten ontmantelen, met risico op schade tot gevolg. Ik wil niet dat er een koffer op valt en gevoelige kabels raakt. Of dat buiten mijn zicht een bagagemedewerker verkeerd schakelt en de koppeling kapotmaakt. Altijd vlieg ik rechtstreeks naar mijn bestemming. Of ik ga met de auto, als er heen te rijden valt.’

Eigen regie

Houd regie over je eigen vlucht, is zijn boodschap. Beperk al van tevoren de kans op fouten of ongemak. ‘De stoelen in rij 24 of 34 beschikken over een stopcontact, dat ik nodig heb voor mijn ademhalingsondersteuning. Maar door alle benodigde verplaatsingen er naartoe is het erg onprettig om daarvoor te kiezen... Dan reserveer ik liever een plaats voorin het vliegtuig. Dit betekent dat ik standaard twee accu’s mee aan boord neem en twee ademhalingsapparaten. Twee ja, voor het geval er eentje uitvalt.’

Al ruim van tevoren heeft hij veel informatie aan de luchtvaartmaatschappij doorgespeeld, zodat bij het inchecken bekend is wat zijn situatie is. Hoe zwaar is zijn rolstoel? Wie is zijn begeleider? Welk type beademingsapparatuur heeft hij aan boord nodig? Het is essentieel om de reis zo vlot mogelijk te laten verlopen.

Minder reiservaring

Zo bekend als Nauta is met de aanpak van zo'n "militaire operatie", zo ervaren is zeker niet iedereen, zegt rolstoelgebruiker Gerda van 't Land (56). Haar reisbureau Buitengewoon Reizen verzorgt al jarenlang reizen voor mensen met een mobiliteitsbeperking. 'In 2013 heb ik de uitdaging bij de reguliere reiswereld neergelegd. Op welke punten kunnen zij zich zélf verder ontwikkelen? Hoe kunnen we met elkaar de reismogelijkheden vergroten voor, in dit geval, mensen met een spierziekte in een elektrische rolstoel?' Alle betrokkenen pakten haar vraag direct op. Met Schiphol en andere luchtvaartmaatschappijen is afgesproken dat niemand, en zeker

Goed voorbereid op reis

- Buitengewoonreizen.nl
- Josephcares.com
- Axxicom: trigion.nl/airport-caddy
- schiphol.nl > Op Schiphol > Reizen met een (mobiele) beperking
- vsca.nl (Vereniging Samenwerkingsverband Chronische Ademhalingsondersteuning)

Rolstoel in het vliegtuig

Oók een rolstoelplaats in het vliegtuig is het streven van de Amerikaanse organisatie All Wheels Up. Met een petitie, een crashtest en een dialoog met de vliegtuigindustrie hoopt ze dit te realiseren. In ons land wil Dennis van der Ploeg (Duchenne spierdystrofie) 40.000 handtekeningen verzamelen, om die aan te bieden aan de Tweede Kamer. 'We denken dit aantal in de eerste helft van 2016 te bereiken.' www.spierziekten.nl/nieuws/artikel/actie-rolstoelplaats-in-vliegtuig/ Transavia-directeur Ten Brink: 'Hoewel er veel bij komt kijken om dit mogelijk te maken, vind ik het een goed initiatief.'

mensen met een beperking niet, beperkingen zou mogen ervaren. Daarbij wordt teruggevallen op de hulp van Axxicom Airport Caddy, dat passagiers met een beperkte mobiliteit begeleidt van en naar de vliegtuigen van alle maatschappijen. 'Waar liggen hun belemmeringen, twijfels of angsten? We willen mensen geruststellen,' licht Tijmen de Groen toe, hoofd Ground Services van Transavia.

Dynamische app

Van 't Land is er blij mee. 'Zelfs de meest ervaren en avontuurlijk ingestelde reizigers blijken gestrest bij een incheckbalie. Onderzoek heeft dit aangetoond. Krijg ik op de luchthaven, in het vliegtuig en na de landing wel de juiste begeleiding, ondanks die belangrijke code op mijn ticket die aangeeft wat ik nodig heb? Komt mijn elektrische rolstoel straks ongeschonden uit het vliegtuig? Staat er snel gekwalificeerde assistentie klaar als dit nodig is?' Om reizigers zo goed als mogelijk gerust te stellen is op Schiphol op verschillende manieren informatie verkrijgbaar voor een goede voorbereiding op de reis (zie kaders). 'Met elkaar hebben de betrokkenen organisaties afgesproken geen concurrent van elkaar te zijn,' zegt Mattijs ten Brink, directeur van Transavia. 'De wensen van deze passagiers staan voorop. We blijven met ze in gesprek om te weten wat er wel en niet goed is.' De Groen: 'Na een uitvoerig pilotproject

verwachten we dit jaar een app te lanceren die à la minute begeleiding biedt. Dit gaat veel verder dan de huidige informatie op internet. Die is weliswaar volledig, maar statisch. De nieuwe app is dynamisch en vertelt waar je je werkelijk bevindt, wat je op je route aantreft. Heb je onverwacht assistentie nodig? Druk straks op een digitale alarmknop en een hulpverlener weet precies waar hij zijn moet. Dat is

Wees mondig, maar blijf ook flexibel

de ambitie. Dankzij dit soort initiatieven willen we dat alle ervaren drempels uiteindelijk verdwijnen.' Is daarmee alle kou uit de lucht? Zeker niet, zegt Van 't Land: 'Boek tijdig, zodat alle voorbereidingen kunnen worden gedaan. Samen met jou kan ik regelen dat je zelfs tot aan de voordeur van het vliegtuig doorrijdt. Besef wel, geen dag is hetzelfde op een luchthaven. Je ontkomt er niet aan te moeten improviseren. Wees dan mondig, kom op voor jezelf. Maar blijf ook flexibel. Dan krijg je vaak de extra hulp die je nodig hebt.'

Door Arnoud Kluiters
Beeld Dokter is bezig